

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

Høgskoleadministrasjonen

NOTAT

TIL: Høgskolestyret	Dato: 15.02.05
FRA: Høgskoledirektøren	Arkiv:
	HS-sak: 012/2005

SAK: Forslag på system for håndteringen av "Lov om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere" ved Høgskolen i Sør-Trøndelag

Tidl. sak(er):

Kopi til:

Vedlegg:

1. Notat med samme tittel
2. Mandat for Kommersialiseringsutvalget

Bakgrunn:

Lov om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere gjelder for patenterbare oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere i privat eller offentlig tjeneste, herunder arbeidstakere ved universiteter og høyskoler. Endringen av loven med ikrafttredelse 1.1.2003 gjør at også lærere og vitenskapelige ansatte omfattes av denne loven. Dette skjedde ved opphevelsen av det såkalte "lærerunntaket".

I korte trekk handler loven om oppfinnelser om følgende:

- Loven omfatter patenterbare oppfinnelser.
- Arbeidstakeren har plikt til å melde inn uten unødig opphold at en patenterbar oppfinnelse er gjort (meldeplikt).
- Arbeidsgiver har retten til å overta rettighetene til oppfinnelsen helt eller delvis hvis oppfinnelsen er gjort som en del av arbeidsforhold ved høyskolen.
- Arbeidsgiveren har fire (4) måneder på seg etter mottatt melding om oppfinnelse å inngå en avtale med arbeidstakeren.
- Loven begrenser ikke arbeidstakerens rett til å publisere. Ønsker forsker å beholde retten til publisering skal dette meldes samtidig med oppfinnelsen. På denne måten kan forskeren opprettholde sin rett til å publisere.
- Har forskeren ikke benyttet seg av publiseringsretten innen ett år fra meldingen om oppfinnelse, kan arbeidsgiveren overta rettighetene. I såfall skal arbeidsgiveren melde fra om dette skriftlig.
- Publiseringsretten gjelder ikke teknisk-administrative ansatte.
- Arbeidstaker har krav på rimelig godtgjørelse, men det er ikke gitt noen retningslinjer for hvordan denne godtgjørelsen skal gis. I Bernt-utvalgets innstilling "fra innsikt til industri" er det foreslått at avkastningen skal fordeles mellom institusjon og oppfinner, med en anbefaling om 1/3 til oppfinner og 2/3 institusjonen når annet ikke er avtalt. Men dette er kun anbefalinger, og departementet har ønsket å holde alle mulighetene åpne for flest mulig fleksibilitet.

- Hvis arbeidsgiveren velger å ikke overta rettighetene, forblir rettighetene hos oppfinneren.
- Loven om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere, plikter høgskoler og universiteter til å ha et apparat for kommersialisering enten i egen regi eller i samarbeid med andre.

Arbeidsprosessen hittil:

Arbeidet med å planlegge systemet for patenterbare oppfinnelser startet i 2003 med innhenting av informasjon om loven og dens konsekvenser. Det ble også avholdt et møte med Informasjon-drøftings- og forhandlingsmøte (IDF-møte) med de tillitsvalgte den 26.06.2003, der denne saken var temaet for møtet. Konklusjonen fra dette møtet var at saken skulle drøftes i samme forum før Høgskolestyret behandler denne saken. Dette ble fulgt opp i et møte den 31.01.2005.

Notatet *Forslag på system for håndteringen av "Lov om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere" ved Høgskolen i Sør-Trøndelag* er sendt til alle Høgskolens syv avdelinger til høring med frist for kommentar til 31.01.2005. Ingen av avdelingene har kommet med høringsuttalelser.

Vurdering:

I planleggingsarbeidet har HiST lagt vekt på å skissere et system som er lik som andre universiteter og høgskoler har. Dette er gjort fordi det skal være enkelt å delta i samarbeidsprosjekter, og gjøre det enkelt å bevege seg mellom institusjoner.

Det foregår flere initiativ ved HiST som har som formål å øke oppmerksomheten av innovasjon blant studenter og ansatte ved høgskolen. I arbeidet med å bygge opp et system for patenterbare oppfinnelser vil det derfor være helt sentralt å se dette i en sammenheng med slike prosjekt, som eksempelvis FORNY HiST (se for øvrig figur på side 11 i notatet).

Det rådgivende organet for systemet for patenterbare oppfinnelser er foreslått å være et internt utvalg ved HiST – Kommersialiseringsutvalget (KU). Forbildet for KU har vært et tilsvarende system ved Universitetet i Trømsø. Mandatet for KU er vedlagt sakspapirene, og fra mandatet kan man lese nærmere om hvordan KU er tiltenkt å utøve sin rolle. Her er det viktig å merke at det foreslås relativt stort KU med 8-10 medlemmer. Det foreslås at hver av HiST sine syv avdelinger skal ha fagperson i KU i tillegg til 1-2 eksterne medlemmer. Dette begrunnes ut i fra et ønske om å skape tverrfaglig innovasjonsmiljø ved HiST, og det generelle ønske om å skape eierskap for systemet.

Systemet for patenterbare oppfinnelser foreslås å settes i operativ drift fra 01.03.2005, og parallelt med dette skal to sentrale deler komme på plass. Et skjema for meldingen vil legges ut på nettet "meldeskjema for oppfinnelser" (vedlagt notatet) samt at det skal utarbeides samarbeidsavtaler med kommersialiseringsaktører i Trondheim slik at disse kan brukes i HiST sitt arbeid med patenterbare oppfinnelser.

Forslag til vedtak:

1. *Høgskolestyret vedtar å opprette et system for ivaretagelsen av immaterielle rettigheter ved Høgskolen i Sør-Trøndelag slik som beskrevet i notatet "Lov om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere" med virkning fra 01.03.2005. Vedtaket har ikke tilbakevirkende kraft.*
2. *Høgskoledirektøren gis fullmakt til å utnevne representanter til et Kommersialiseringsutvalg bestående av faglig ansatte for hver av Høgskolens syv avdelinger samt ekstern representant/-er. Høgskoledirektøren gis fullmakt til å utnevne leder og nestleder for kommersialiseringsutvalget. Studiedirektøren utnevner en sekretær for utvalget.*
3. *Mandat for Kommersialiseringsutvalget vedtas slik som foreslått.*
4. *Høgskoledirektøren gis fullmakt til å inngå samarbeidsavtaler med Leiv Eiriksson Nyskaping AS, NTNU TTO AS og med Innovasjon Norge om rådgivning og hjelp til kommersialisering og patentering.*